

VIVAT ACADEMIA

sekretariaat :
em. jacqmainlaan 126
1000 brussel – tel. 02 - 218 68 20 – pr 000-0429238-13

verantwoordelijk uitgever :
lic. hugo hermans
oude kerkstraat 56, 2000 antwerpen

TWEE MOTIES

24 september 1979

Het Verbond der Vlaamse Academici stelt vast dat het aantal ouders dat in Komen een Nederlandstalige school vraagt ruimschoots de wettelijke vereisten overschrijdt,

dat het aantal kinderen dat zij naar die school wensen te sturen zeker het oprichten van een school wettigt, het Verbond van Vlaamse Academici eist van de regering en volksvertegenwoordiging dat zij onmiddellijk de nodige beslissingen afdwingen om voor de Vlaamse kinderen in Komen een school op te richten.

Het Vlaamse volk zal ieder uitstel of weigering aanzien als een bewijs van zwakheid van de Vlaamse politici die in Linkebeek en Voeren hebben toegegeven aan de Franstaligen en in Komen niets kunnen bekomen voor de Vlamingen.

8 oktober 1979

Het Verbond der Vlaamse Academici eist dat de verantwoordelijke kerkelijke en politieke autoriteiten bij de opvolging van kardinaal Suenens rekening zouden houden met de aan gang zijnde staatkundige evolutie.

Zo moeten de kerkelijke structuren aangepast worden aan de politieke erkenning van de twee volksgemeenschappen, daar het belijden van een filosofische overtuiging uiteraard persoonsgebonden is.

Alleen de opsplitsing van de huidige kerkprovincie in een Nederlandstalige en een Franstalige kerkprovincie met aan het hoofd een Nederlandstalige en een Franstalige aartsbisschop kan een efficiënte werking van de kerkelijke structuren waarborgen en zal tevens vermijden dat de kerkelijke autoriteiten in politieke betwistingen zouden betrokken worden.

BETAAL UW BIJDRAGE voor het academiejaar 1979-'80 door storting op postrekening 000-0429238-13 van Verbond der Vlaamse Academici, Emiel Jacqmainlaan 126, 1000 Brussel. Vermeld de afdeling waartoe U wil behoren, indien U *niet* geografisch bij de afdeling van uw woonplaats wenst te worden ingedeeld. De bijdragen blijven onveranderd : steunende leden 1000,- fr. of meer, gewone leden vanaf het zesde jaar na promotie 500,- fr., pas-afgestudeerden de eerste vijf jaar na promotie 200,- fr., dienstplichtigen 200,- fr., bijkomende leden, ook academici in hetzelfde gezin, per persoon 100,- fr. Vergeet niet bij de overschrijving duidelijk de bestemming te vermelden. De bijdrage kan ook aan de plaatselijke afdeling worden betaald.

De gelden zullen worden verdeeld over de centrale administratie en de lokale afdelingen. Deze behouden echter het recht in verband met het peil der lokale activiteiten, verplichtend of vrijblijvend, een bijkomend lidgeld of zogenaamd „clubgeld” te vragen. Meer bijzonderheden worden verstrekt op de jaarlijkse algemene ledenvergadering.

WERF NIEUWE LEDEN, aldus maakt U het V.V.A. sterker. Zo kan het meer doen voor de Vlaamse zaak in het algemeen en voor de zaak der academici in het bijzonder.

Het CENTRAAL SEKRETARIAAT is open van 9.30 u. tot 15 u. op alle werkdagen behalve woensdag. 's Avonds of tijdens de schoolvakantie is de secretaresse, Mw. Dekleermaeker-De Mulder te bereiken op het telefoonnummer 02/358 50 19.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

AKADEMIEJAAR 1979-1980

op 13 oktober 1979 te Diepenbeek - Limburg

I. VERSLAG VAN ALGEMEEN SEKRETARIS LIC. SC. INF. LEO DEKLEERMAEKER :

Dames en heren, geachte leden,

Men is zowaar in elke vereniging aan herbronning toe. Het is daarbij een konstante in het Vlaamse verenigingsleven, dat men voor de evaluatie van een bestaande toestand pleegt terug te vallen op de de statuten. Ikzelf wil in dit opzicht zeer zeker niet breken met een in mijn ogen gezonde traditionele reflex.

Het V.V.A., Verbond der Vlaamse Academici, is in eerste instantie een verbond van afdelingen, op hun beurt gegroepeerd in gouwen. Aan elke afdeling wordt dan ook in ruime mate de nodige bewegingsvrijheid gelaten inzake lokale werking en uitstraling. Deze vorm van „kulturele autonomie” voor de afdelingen veruiterlijkt zich de facto in een eigen aanpak inzake ledenwerving.

Sommige afdelingen maken gretig gebruik van de adreslijsten van afgestudeerden, bereidwillig ter beschikking gesteld door de rektoraten van de 4 grote Vlaamse universiteiten, na een sorteerbehandeling op het centraal secretariaat.

Andere afdelingen boren dan weer de ledenlijsten van de plaatselijke beroepsverenigingen aan, doen aan telefoongidsactie, of betrachten het persoonlijk contact, de wervingsmethode bij uitstek met een gegarandeerd hoog rendement.

Ook op het stuk van de lidmaatschapsbijdragen kunnen er zich, zij het geringe, verschillen tussen de afdelingen voordoen. Elke V.V.A.-afdeling kan zich inderdaad het recht toeëigenen om, in verband met het peil der lokale activiteiten, verplichtend of vrijblijvend een bijkomend lidgeld of zogenaamd „klubgeld” te vragen.

En dan zijn er de lokale V.V.A.-activiteiten. De overzichtstabel met de afdelingsactiviteiten voor het afgelopen academiejaar, opgenomen in het recent verschenen Vivatnummer 28, is kenschetsend voor een sinds enkele jaren sterk doorzettende trend naar meer ludieke prestaties. De hoofding „varia” in deze tabel houdt inderdaad een aantal prestaties in die

nauw aansluiten bij artikel 3 van de doelstellingen vermeld in de V.V.A.-statuten, waarin gewag gemaakt wordt van het bevorderen van vorming en verruiming van de kennissenkring onder de V.V.A.-leden.

Het feit dat het zwaartepunt van de ledenaantallen zich sedert enkele jaren heeft verlegd van de as Antwerpen-Brabant naar de geografische extremen toe, in casu de gouw West-Vlaanderen, sinds kort de belangrijkste gouw inzake lidmaatschappen, en uw bloedeigen gouw Limburg, Mevrouw de Voorzitter, is hier allicht niet vreemd aan.

Toch zie ik nog niet zo dadelijk dit Vlaamse middengebied, met zijn traditionele vlaamsgezinde reflex, door gravitationele of andere krachten terecht komen in het zwarte gat van het Vlaamse verenigingsleven. Van de 147 V.V.A.-seizoenactiviteiten, en dat zijn er heel wat, nemen de afdelingen Antwerpen, Taxandria en Mechelen er inderdaad zo maar eventjes 50 voor hun rekening, zijnde meer dan één derde van de globale plaatselijke V.V.A.-werking. En ook uw afdeling, Mevrouw de Voorzitter, liet zich daarbij met een totaal van 15 prestaties niet onbetuigd, waarvoor onze gelukwensen.

En dan is er het artikel 4 uit de V.V.A.-statuten dat zegt : het V.V.A. staat open voor alle Vlaamse academici, heeft derhalve een pluralistische basis en houdt zich buiten de partijpolitiek. Ingaande op de laatste deelzin moet men erkennen dat dit verschillende mandatarissen toch niet heeft weerhouden om in het V.V.A. een geschikte politieke leerschool te vinden.

Maar het V.V.A. is inderdaad tegelijk pluridisciplinair en pluralistisch. Het vertegenwoordigt als zodanig de enige echt-representatieve Vlaamse oud-studentenvereniging. De multidisciplinariteit wordt een belangrijk gegeven in een maatschappij die voortdurend in mutatie is en waar de problemen meer en meer uit verschillende invalshoeken benaderd worden.

Over ons pluralisme kan ik kort zijn : het werd op magistrale wijze omschreven door prof. H. E. Mertens in het laatste Vivat-nummer.

De diversiteit van onze afdelingswerking, het pluri-

disciplinaire van onze probleembenadering en ons gezond pluralisme, stoelend op de waardigheid van de menselijke persoon en op de fundamentele gelijkheid van allen, staan garant voor een succesrijke en doortastende werking op het plaatselijk vlak.

Toch komt het mij voor dat wij, in de loop van het voorbije activiteitenjaar deerlijk tekort zijn geschoten inzake de realisatie van doelstelling 2, vervat in artikel 3 van onze statuten, en ik citeer : „Het V.V.A. zal zich bekommeren om de problematiek in verband met het universitair onderwijs en met de toekomstmogelijkheden van de academici, evenals met de verantwoordelijkheid van de academici in de maatschappij.” Dit is een opdracht die nationaal moet worden uitgebouwd wil zij voor de publieke opinie en nodige ruchtbaarheid verkrijgen. Wat niet wegneemt dat de problematiek aan de basis, in de afdelingen moet worden uitgepraat, om dan door te sijn naar de speciale werkgroep van de centrale raad toe. Een werkgroep die terzake reeds nuttig voorbereidend denkwerk heeft verricht, maar die door onvoldoende inbreng vanuit de afdelingen in feite vleugellam wordt gemaakt.

Wij leven nu naar de Agemene Ledenvergadering van 1980 toe, een vergadering die in de gouw Brabant haar beslag moet krijgen, in de gouw waar deze problematiek in Steenokkerzeel in 1975 voor het eerst aan de orde werd gebracht.

Moge het nieuwe academiejaar ook in die richting een nieuwe stimulans krijgen, zodat het V.V.A. ook op het stuk van de academische problematiek de geautoriseerde tolk wordt van de opinie van alle Vlaamse intellectuelen. Ik dank U.

II. TOESPRAAK VAN ALGEMEEN VOORZITTER DR. ANDRE VAN LERBERGHE :

Dames, Heren, Vrienden Academici,

De algemene ledenvergadering biedt ons elk jaar de gelegenheid de balans op te maken van de gebeurtenissen die doorslaggevend zijn voor de ontplooiing van de Vlaamse gemeenschap.

Op 10 juni jl. werden we opgeroepen om voor de eerste maal deel te nemen aan de Europese verkiezingen.

Deze Europese verkiezingen zouden een mijlpaal zijn op de weg naar de Europese eenmaking, naar de vrede, de welvaart en het welzijn van dit oude continent. Dit continent dat door gebrek aan samenhang, gebrek aan toekomstvisie, macht en aanzien verliest, zowel ten opzichte van de wereldgroot-

machten als ten opzichte van de opkomende jonge naties. De Europese eenmaking, die dank zij de rechtstreekse verkiezing van volksvertegenwoordigers, een nieuw elan moet krijgen, is ook het middel om de uitstraling van onze eeuwenoude cultuur opnieuw te bevestigen.

De Europese eenmaking is een zaak die alle Europeanen aangaat, en waarvoor we allen de nodige belangstelling en inzet moeten opbrengen. Ook het Vlaamse volk is bij deze historische ontwikkeling betrokken, en het is alleen wanneer we zelf mede deze evolutie helpen bepalen, dat het nieuwe Europa tot stand kan komen in een vorm, die ook ons volk optimale kansen biedt.

Daarom wil ik samen met U, zij het in een vluchtig overzicht, nagaan welke de relatie is tussen de verwezenlijking van onze Vlaamse doelstellingen en het bereiken van het Europees ideaal van eenwording. Vertrekken we hierbij van het V.V.A.-standpunt zoals het in de statuten van onze vereniging wordt omschreven, namelijk : „Het Verbond der Vlaamse Academici steunt het streven naar een verenigd Europa der Volken. Om de opgang van de in België levende volksgemeenschappen in dit verenigd Europa mogelijk te maken, postuleert het V.V.A. de voorafgaande omvorming van de unitaire Belgische Staat”. Uit deze paragraaf kunnen we enkele begrippen halen, die we in het licht van de huidige politieke situatie, speciaal voor ogen moeten houden.

1. Onze statuten omschrijven duidelijk de vorm van het nieuwe Europa : het is een Europa der VOLKEN.
2. De omvorming van de unitaire Belgische staat moet VOORAF geschieden.

* * *

1. Het Europa dat we voorstaan is een Europa der VOLKEN.

De Europese verkiezingen vormen, ongeacht hun uitslag en ongeacht de initiële machteloosheid van het verkozen parlement, een nieuwe stap naar een Europese integratie. Hoe dat Europa er uiteindelijk zal uitzien, zal van vele factoren afhangen. Theoretisch kunnen we een viertal mogelijkheden voorstellen nl. : een eenheidsstaat, een statenbond, een federatie van staten en ten slotte een federatie van volken. Het is duidelijk dat wij van meet af aan een Europese eenheidsstaat moeten verwerpen. Als onderhorigen van de Belgische staat hebben de Vlamingen een lange ervaring met een unitaire staat.

In dit kleine land heeft de unitaire structuur geleid tot een financiële en bestuurlijke machtsconcentratie in het hoofdstedelijk gebied, met achteruitstelling van de perifeer gelegen landsgedeelten. Daarbij was deze machtsconcentratie in handen van leden van eenzelfde taalgroep, zodat jarenlang, en heden nog, een zware druk tot assimilatie werd uitgeoefend op de leden van de andere taalgemeenschap.

Aldus zou een unitaire Europese mammoetstaat evenzeer leiden tot een concentratie van bestuurlijke, economische en financiële macht, waardoor de kleinere volksgemeenschappen in hun eigenheid zouden worden bedreigd.

Een tweede mogelijkheid is een Europese statenbond of confederatie. In de huidige situatie is Europa een statenbond in oprichting. In een statenbond blijft het gezag van de confederatie afhankelijk van het jawoord van de deelstaten. Een dergelijk Europa mag echter geen doelstelling zijn want in de praktijk geeft het de macht in handen van twee of drie groten. De kleinere volken kunnen in een dergelijk Europa onmogelijk evenwaardige partners zijn.

Een derde mogelijkheid is een federatie van staten of een bondstaat. Hier ligt de klemtoon niet op de staten en hun soevereiniteit, wel op het federaal gezag dat uiteindelijk primeert over dit van de afzonderlijke staten.

Deze derde mogelijkheid wijzen wij eveneens af. In de huidige stand van zaken is de staat, die deze bond zou helpen vormen, de Belgische staat, zodat wij als volk niet rechtstreeks zouden kunnen deelnemen aan de Europese besluitvorming. Later, wanneer wij de Vlaamse staat tot stand zullen gebracht hebben, zal deze staat geen macht genoeg hebben om het hoofd te kunnen bieden aan de grote staten in hun huidige unitaire vorm.

De laatste mogelijkheid is deze van het Europa der volken. Voor deze vorm opteren wij, zoals in onze statuten wordt bepaald. Ieder volk als natuurlijke gemeenschap moet in het toekomstig éne Europa aan zijn trekken kunnen komen.

Als eerste vereiste onderstelt dit echter dat dit volk rechtspersoonlijkheid verwerft, zoniet kan het onmogelijk rechtstreeks aan het internationaal gebeuren deelnemen. Dus moeten we éérsst streven naar de onmiddellijke totstandkoming van de Vlaamse staat, voldoende duidelijk en voldoende sterk om mede aan te zitten aan de tafel van de onderhandelaars.

Zo kunnen wij, zoals ook Wallonië, Bretagne en Occitanië, Sicilië en Sardinië, Catalonië en Baskenland, Wales en Schotland en vele andere gemeen-

schappen, in ons gebied over autonomie beschikken, en op voet van gelijkheid deelnemen aan het bestuur van de hele Europese Bondstaat der volken. Alleen een indeling op ethnische en taalkundige basis beantwoordt aan het ontwaken van het nationaal bewustzijn van deze volken, en kan een einde stellen aan de stijgende binnenlandse onrust in verschillende van de huidige unitaire staten.

Alleen in het Europa der Volken kan ieder volk zijn eigen aard en wezenheid, taal en cultuur verder tot bloei brengen.

Een Europa der volken is een waarborg voor de menselijke vrijheid en zelfstandigheid.

Ten slotte kunnen we er nog op wijzen dat alleen een Europa der Volken in overeenstemming is met het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, zoals erkend in het Handvest van de Verenigde Naties en de twee in december 1966 aanvaarde internationale verdragen over de mensenrechten.

Het recht op zelfbeschikking wordt in deze verdragen als volgt omschreven :

„Alle volkeren hebben het recht op zelfbeschikking. Krachtens dit recht bepalen zij in vrijheid hun politieke status »n streven zij in vrijheid hun economische, sociale en culturele ontwikkeling na” (art. 1 lid. 1).

* * *

In dit verband is er dus een tweede punt dat ik samen met U wil behandelen, de prioriteit van onze eerste doelstelling : namelijk de autonomie van Vlaanderen. Zoals onze statuten omschrijven : „De omvorming van de unitaire Belgische staat moet VOORAF geschieden”.

Reeds tientallen jaren geleden werd ons voorgehouden dat de Vlamingen in dit land de meerderheid uitmaken, dat hen over korte tijd de macht in handen zou komen, en dat zij zichzelf recht zouden kunnen toebedelen. Vlaanderen is er inderdaad op vooruitgegaan : het kende een onverhoopte economische bloei, het heeft na lange strijd zijn homogeniteit op taalgebied verworven.

Maar nooit werd zijn meerderheid te gelde gemaakt : voor het vastleggen van de taalgrens werden gebieden met belangrijke Vlaamse aanwezigheid afgestaan, zoals Komen en Moeskroen, werden de Vlaamse randgemeenten rond Brussel opengesteld voor de Brusselse expansiedrang, werden de Vlamingen in Brussel, onder de drogreden van vrijheid van het gezinshoofd aan hun lot overgelaten in hun ongelijke strijd tegen de sociaal-overheersende Franstalige bevolkingsgroep. Als bekroning werd de

grondwet zo gewijzigd dat de Vlamingen definitief moesten afzien van het gebruik van hun meerderheid. Daaruit moeten we nu in verband met Europa, de logische conclusie trekken: als we in een land waar we over 221 volksvertegenwoordigers en senatoren beschikken tegenover 172 franstaligen, nog niet onszelf recht kunnen laten wedervaren, hoe zullen we dan in een Verenigd Europa beter kunnen verwachten?

Vergeten we niet dat het Europa dat we allen willen verwezenlijken, in zich de kiem draagt van een Latijnse, en meer bepaald van een Franse suprematie.

Het bekende „La Belgique sera latine, ou elle ne sera pas” wordt nu: „L'Europe sera latine, ou elle ne sera pas”.

Europa heeft, vooral wanneer straks nog meer zuidelijke landen, zoals Spanje en Portugal, toetreden, een duidelijk Latijns overwicht. Onder de Latijnse staten ontstaat een natuurlijk bondgenootschap, terwijl de staten van het Germaanse taalgebied, als nasleep van de oorlogsgebeurtenissen, liever afzien van ieder samengaan op ethnische en taalkundige basis.

Onze dertien Vlaamse Europese volksvertegenwoordigers zijn, zelfs met een mogelijke Nederlandse steun, zeer minoritair in een Europese assemblee van 410 leden. Daarom moeten we NU handelen. Nu, terwijl in ons parlement geen enkele wet, zonder ons akkoord kan worden gestemd, terwijl Wallonië met ongeduld zelfbestuur opeist, terwijl Brussel in een financiële chaos dreigt te verzinken. Nu, en niet in een derde fase, of in een latere Europese fase. Nu, terwijl wijzelf sterk zijn, nu, vóór dat onze tegenstrevers verworven hebben wat zij eisen, nu, vóór dat zij kunnen rekenen op Latijnse ruggesteun van buiten en van boven af. NU moeten we onze doelstellingen verwezenlijken.

Wat we wensen is een klare, rechtvaardige en definitieve oplossing. Minimaal een federalisme met twee, bij voorkeur een statenbond met twee, met eigen beslissingsmacht en fiscale verantwoordelijkheid. Eerbiediging van onze grenzen, afschaffing van alle zogenaamde faciliteiten in het Brabants randgebied. Een echte hoofdstad met gelijkheid in rechte en in feite voor de twee volksgemeenschappen.

Het is de hoogste tijd dat de Vlaamse volksvertegenwoordigers bewust worden van hun persoonlijke verantwoordelijkheid, hun verantwoordelijkheid ten opzichte van hun volk, dat hen verkozen heeft.

Wat enkelen onder hen, onder druk van het hof of

in de haast van een dringende regeringsvorming, hebben aanvaard, kan niemand binden, zo dit strijdig blijkt te zijn met de belangen van zijn volk.

We staan voor een zeer belangrijk keerpunt in de omvorming van de Belgische staat. De staatsheroforming, die al te lang werd uitgesteld, gaat nu een onomkeerbare fase in. In deze onomkeerbare fase mag niets aanvaard worden wat voor ons volk onrechtvaardig is, en daarbij moet al het essentiële van de Vlaamse doelstellingen in diezelfde fase worden verwezenlijkt.

De spreiding over een tweede en een derde fase leidt onvermijdelijk tot nieuwe toegevingen en vormt dus op zichzelf reeds een nederlaag voor de Vlaamse verkozenen, en een groot risico voor het Vlaamse volk. Dus is het nu, in één en dezelfde fase, dat de grondslagen moeten gelegd worden voor een echt autonoom Vlaanderen en echte gelijkheid in de hoofdstad.

Vlaanderen wil een eigen huis. Het wil zijn eigen geld besteden voor het scheppen van werkgelegenheid, voor het verbeteren van het lot van de minder bedeedden, voor het bevorderen van de welvaart en het welzijn van heel zijn volksgemeenschap.

Het wil zijn kinderen, in Brussel, in het Brabants randgebied, in de Voerstreek of in Komen, vrij en onbedreigd, in eigen taal en aard laten opgroeien.

* * *

Het Verbond der Vlaamse Academics steunt het streven naar een verenigd Europa der Volken, maar éérs betracht het de vrijheid en de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap.

III. EXCERPTEN UIT DE REDE VAN PROF. DR. L. VERHAEGEN, REKTOR VAN HET LIMBURGS UNIVERSITAIR CENTRUM :

*„Universitair onderwijs vandaag en morgen
– Krisis of kans ?”*

1. Een korte terugblik op een nabij verleden

Tijdens de jongste twintig jaar kende het universitair onderwijs een evolutie zonder parallel in de geschiedenis. Laten we even terugblikken op deze periode. Op het einde van de vijftiger jaren beleefden we de strijd voor de universitaire expansie. Niet alleen in ons land, maar zowat in alle ontwikkelde landen klonken leuzen als „gelijke kansen voor allen”. Het was de periode van de grote universitaire droom.

Door een ruime toegang tot de universiteit voor alle begaafde jongeren uit de snel wassende generatiegroepen te bevorderen, hoopte men een welvarende samenleving op te bouwen waarin eenieder optimale kansen op ontplooiing zou krijgen.

De expansie kwam, ook bij ons. Alleen in Vlaanderen nam immers tussen 1965 en 1975 het studentenaantal toe met 21.500 eenheden. Dit betekent met een aantal dat zowat gelijk is aan de huidige populatie van de Rijksuniversiteiten van Gent en Luik samen. 65 % van deze studenten kwamen in de nieuwe, kleine en onvolledige instellingen terecht. Inzake democratizing was er een geringer effect. De participatie van de middengroepen nam toe. Ook bij de minst kansrijke groepen steeg de deelname, zij het dan in mindere en nog steeds sterk onvoldoende mate. Zijn wij aan een democratizing toe als blijkt dat 32 % van de Belgische studenten uit Brabant afkomstig zijn? De Limburgse studentenstroom bedraagt slechts 6 %, in een overeenkomstige generatiegroep die 10 % van de Belgische bevolking vertegenwoordigt.

Inmiddels is, ondanks de doorgevoerde universitaire expansie, de grote droom waarin ik zoëven sprak een utopie gebleken. De studentenrevolte van 1968 heeft dit mede voor het eerst brutaal en scherp geopenbaard.

Van zuiver materieel standpunt uit bekeken was de groei van het studentenaantal zo geweldig dat de nochtans niet geringe beschikbare menselijke en financiële middelen heel dikwijls onvoldoende waren om de toevloed op een verantwoorde wijze op te vangen. Denken we maar aan de overvolle auditoria die we ook in eigen land kenden en zelfs vandaag nog kennen.

Daarnaast was er de exponentiële groei van de wetenschap, groei die steeds steiler toeneemt in een tijd waarin meer wetenschapsmensen leven dan er in de wereldgeschiedenis geleefd hebben. Het harmonisch vertalen van deze groei naar het fundamenteel universitair onderwijs toe is een bijzonder tijdrovende en moeilijke opdracht.

Op het morele vlak tenslotte was er het onvermogen om het verantwoordelijkheidsbesef en het ethisch bewustzijn van de mens te laten aansluiten op zijn snelle stoffelijke en wetenschappelijke ontwikkeling. De groei van de wetenschap, de vooruitgang van de techniek, de toename van de materiële welvaart werden door de mens meer ondergaan dan beleefd. Als de revolte van 1968 is geluwd, lijkt het resultaat ervan tien jaar later, ontstellend gering. De financiële lasten gingen immers in volle crisisperiode in stij-

gende lijn, zodat concreet werk gemaakt werd van financiële beperkingen. Het stukspringen van de utopische dromen uit het begin van de zestiger jaren wekte, hoe onredelijk ook, wrevel tegen de universitaire instellingen. De stijgende werkloosheid onder academici doet vragen rijzen rond problemen als toegangsbeperking, numerus clausus e.d. Daarnaast kan men niet verhelen dat in bepaalde gevallen ook tekorten bij de universitaire instellingen aanleiding hebben gegeven tot gewettigde kritiek.

Konkluderend kan gezegd worden dat de houding van de gemeenschap tegenover de universitaire instellingen in minder dan twintig jaar tijd omgeslagen is van een wat naïeve geestdrift met overtrokken verwachtingen naar ontgoocheling en twijfel in verband met het werkelijk bereikte rendement.

2. Een analyse van de situatie : nu en in de eerstkomende jaren

We leven in een crisis. We willen eruit. Daarom is het zinvol na te gaan welke de voornaamste kenmerken zijn van de huidige toestand en tevens te onderzoeken welke de perspectieven zijn voor de eerstkomende jaren. De voornaamste kenmerken van de actuele situatie zijn :

a. de economische toestand is van die aard dat financiële beperkingen in het universitair onderwijs zoals elders noodzakelijk zijn.

b. sedert een vijftal jaar is er een toenemende werkloosheid van de academisch geschoolden en ook het aantal universitair gevormden dat tewerkgesteld is **beneden** zijn opleidingsniveau stijgt. In de periode van juni 1972 tot juni 1976 steeg het aantal jonge werkloze academici met 2.908 eenheden, dit betekent dus ruw gerekend een gemiddeld werkloosheidspercentage van 4,6 % voor de betrokken periode. Vergeleken met andere jongeren zonder universitaire vorming is dit vrij laag.

Prognoses over de economische toestand in het algemeen bieden geen perspectieven op een spoedige kentering inzake werkloosheid. Wij kunnen ons echter niet permitteren een generatie **niet** te ontwikkelen !

c. de demografische gegevens wijzen uit dat de generatiegroep van de 18- en 19-jarigen in ons land nog stijgt tot 1963. Daarna komt een daling. M.a.w. normaal gesproken zou het aantal eerstegeneratiestudenten om louter demografische redenen nog moeten toenemen tot in 1983. Vervolgens moet, bij gelijkblijvende participatiegraad, een **vrij snelle daling** intreden met ruim 25 % in 10 jaar tijds.

3. Het beantwoorden van de uitdaging

De universitaire expansie was een grote uitdaging. Het komt mij voor dat ze gedeeltelijk met succes werd beantwoord. Wanneer we de economische toestand van ons land in de zestiger jaren vergelijken met de huidige, dan lijkt het echter geen twijfel dat wat toen mogelijk was, nu niet meer kan. De groei van de uitgavenpost voor onderwijs die veel sneller loopt dan deze van het nationale inkomen is niet vol te houden. Maar de besparingsmaatregelen van de laatste jaren getuigen niet altijd van veel doorzicht. Sommige hebben een betwifelbaar resultaat opgeleverd. Anderzijds kan een voortdurende vermindering van de middelen voorbestemd voor wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in een land, dat terzake onder de ontwikkelde landen reeds niet tot de koplopers behoort, zeer zware gevolgen hebben. Het gevaar is daarbij niet denkbeeldig dat deze maar concreet zullen aan het licht komen op middellange termijn, wanneer remediëren eraan bijzonder moeilijk om niet te zeggen, onmogelijk is geworden. In de wetenschap immers betekent stilstaan of vertragen dikwijls onwederroepelijk en onherstelbaar achteruitgaan. Er moet daarom met uiterste inspanning gestreefd worden om zo mogelijk een verantwoorde reële groei in stand te houden en niet beneden de lijn van de nulgroei af te dalen.

4. Onmiddellijke maatregelen op korte termijn

a. Het opzetten van een ernstig en bestendig overleg tussen de verantwoordelijken op regeringsniveau en de verantwoordelijken van de universitaire instellingen. Het landsbeleid staat immers voor een zeer zware taak. De crisis noopt tot een zorgvuldige selectie inzake beperkingen enerzijds en inzake bestedingen anderzijds. Ondoordachte beslissingen kunnen nog jarenlang zware repercussies hebben. De keuze is moeilijker dan ooit, vertroebeld als ze wordt door geschreeuw van drukkingsgroepen, door slogans in de media en door egoïsme en hebzucht van enkelingen en groepen. Elke beslissing dient gebaseerd te worden op een van diverse zijden bestudeerde rangorde van waarden en behoeften. De regering dient daarbij het laatste woord te hebben. Dat is tenslotte de implicatie van de democratie. Deze democratie zal echter tot meer aanvaardbare en ook tot betere beslissingen komen na ernstig voorafgaand overleg met alle betrokken verantwoordelijken. Voor de universitaire middelen zou dit overleg best gevoerd worden met de Vlaamse Inter-

universitaire Raad en, waar nodig, ook met de diverse geledingen. Dit kan niet alleen veel misverstanden en moeilijkheden voorkomen, maar het zal ook de efficiëntie van het beleid ten goede komen.

b. Het is niet moeilijk een aantal punten aan te duiden die in een perspectief van rationalisering en beperking van middelen ter studie dienen genomen te worden, vooral dan het probleem van de buitenlandse studenten en de verdeling van de beschikbare subsidies, volgens objectieve criteria.

De buitenlandse studenten maken in ons land in de Vlaamse instellingen 4,9% van het totaal uit en in de franstalige 18,6%. Hier dringen zich een reeks vragen op. Is het zinvol dat wij, behalve de derde cyclus en dan speciaal met het oog op uitstraling, studenten opnemen uit ontwikkelde landen? Is het verantwoord in de eerste of tweede cyclus studenten op te nemen uit ontwikkelingslanden die zelf reeds over een behoorlijke opleidingscapaciteit in de eerste en tweede cyclus beschikken? Kunnen we niet beter met mensen en middelen eerste cyclus-onderwijs in deze landen zelf helpen opzetten? Is het sociaal verantwoord dat ons land het toevluchtsoord wordt van studenten uit begoede middelen van de naburige landen waar studiebeperkingen heersen? Is het te aanvaarden dat deze studenten slechts de helft van de kostprijs per student betalen? Of volstaat deze helft? Zo ja, waarom mag de rijkssubsidie per student voor laagst gesubsidieerde schijven dan niet de halve basissubsidie bedragen? Dient de repercussie van de aanwezige buitenlandse studenten op de subsidiëringskosten van de franstalige en nederlandse universitaire instellingen niet eens ernstig onderzocht?

Zowel de subsidiëring van de afzonderlijke instellingen, als de verdeling van de geldmassa's tussen de taalgemeenschappen vragen aandachtige beschouwing. De verhouding tussen de Belgische nederlandse en franstalige studenten bedroeg in het academiejaar 1976-1977 afgerond 40.000 tegenover 36.000. Niettemin blijven vele kredieten ongelijkmatic verdelde. Dit is ondermeer het geval voor het wetenschappelijk onderzoek gefinancierd uit de tweede geldstroom en in een zeer uitgesproken mate voor de universitaire ontwikkelingssamenwerking. Ook daar dient gestreefd naar strikte rechtvaardigheid en objectiviteit, als men het land leefbaar en gezond wil houden.

Verder blijft het belangrijk goed gemotiveerde en begaafde studenten uit alle sociale lagen naar de universiteit te brengen. Men kan veel geld en ontgoochelingen sparen door wie niet voldoende aanleg

heeft of niet voldoende gemotiveerd is, van universitaire studie te weerhouden.

5. Maatregelen op langere termijn

Het is dringend nodig een beleid op middellange en lange termijn te ontwikkelen uitgaande van de huidige situatie. Het grote gevaar is immers dat men in een periode van moeilijkheden tot ontmoediging komt.

Een grondige studie, eerst binnen elke instelling en in een verdere fase ook in breed onderling overleg via de Vlaamse Interuniversitaire Raad, tot rationalisering en optimalisering van het bestaande, zou een eerste vereiste zijn. De kwaliteit van onderwijs en onderzoek kan dan een fundamenteel doel blijven, waarvan de aandacht niet meer afgewend wordt door besommeringen om de opvang van voortdurend meer en meer studenten. Het grote perspectief van de eerstkomende jaren moet zijn **kwaliteitsverbetering**.

Ook de bruggen en overgangen tussen de eerste cyclus van het universitair onderwijs en de andere hogere scholen vragen een grondige bestudering. Men zou voor diverse studierichtingen en beroepsopleidingen de wetenschappelijke basis kunnen veruimen. Dit zou betekenen dat de eerste cyclus van het universitair onderwijs meer **gedespecialiseerd** en algemeen vormend wordt. Vanuit een truncus communis met ruime keuzemogelijkheden en „credits” zou men kunnen vertrekken naar niet universitaire of universitaire beroepsopleidingen en ook naar meer generalistische of specialistische wetenschappelijke opleidingen. Men zou ook, zonder numerus clausus bij het begin van een universitaire studie verantwoorde kontingenteringen kunnen invoeren voor dure en overbezette professionele of specialistische opleidingen.

Tenslotte moeten we vooral pogen inzicht tot stand te brengen in de samenhang van de wetenschappen als basis voor de universitaire opleiding en in de noodzaak van een multidisciplinaire aanpak van de meeste problemen.

NA 150 JAAR ONRECHT
WILLEN WIJ ZELFBESTUUR
VLAAMSE STRIJD DAG

TE BRUSSEL OP 15 DECEMBER 1979

TE 15.00 UUR IN HET KONINKLIJK CIRKUS
Onderrichtstraat, 1000 Brussel

Ingericht door het Egmontkomitee

Met medewerking van Senne Roufaer, de
Vaganten en vele Vlaamse kunstenaars.

Laat het V.V.A. goed vertegenwoordigd zijn.
De noodlottige... voorlopige... onomkeerbare...
tweede fase van de staatshervorming **mag er
niet komen**, of Vlaanderen is weer eens
het kind van de rekening!

Voor inlichtingen : Egmontkomitee, Rijkeklarenstraat 45,
1000 Brussel – tel. 02-511 7372.

VAN CENTEN EN CIJFERS... (1)

Het is niet onze bedoeling om in dit artikel onze lezers met cijfermateriaal te overladen. Wanneer er echter sprake is van geld, is er sprake van cijfers, en cijfers maken beter, rustiger en objektiever dan adjektieven en/of krachtwoorden bepaalde misstanden duidelijk die in onze unitaire universitaire wereld schering en inslag zijn geworden. Rektor L. Verhaegen van het Limburgs Universitair Centrum heeft tijdens zijn opgemerkte gastrede voor de Algemene Ledenvergadering van 13 oktober jl. te Diepenbeek, overvloedig allusie gemaakt op de scheefgegroeide situaties waar, omwille van de komunautaire vrede, de Vlamingen eens te meer het kind van de dure unitaire rekening zijn geworden. Het hierna afgedrukte cijfermateriaal weze derhalve ook een aanvulling en een argumentatie bij deze rektorale rede.

Wij brengen vooraf de cijfers uit het jaarverslag 1977 van de Dienst voor Universitaire Statistiek (Universitaire Stichting) nog eens in herinnering. Het zijn de recentste gegevens inzake de universitaire bevolking, maar, allicht om prae-elektorale redenen hebben ze niet de weerklank gekregen die ze in onze - o, zo weinig Vlaamse - pers verdienden.

Op 1 februari 1977 werden in de 19 instellingen met universitair statuut: 8 nederlandstalige, 9 franstalige en 2 tweetalige (Protestantse Theologische Fakulteit en Koninklijke Militaire School), 76.368 studenten van Belgische nationaliteit geregistreerd, 40.278 Vlamingen (53,73 %) en 36.108 (47,27 %) franstaligen. De veel snellere aangroei van universiteitsstudenten in Vlaanderen heeft de numerieke verhouding nederlandstaligen/franstaligen in tien jaar tijd volledig omgekeerd en wel door een groei van het aantal Vlaamse studenten van 48,94 % van het totaal der inlandse studenten (45.565) in 1967, naar 52,73 % van dat totaal (76.386) in 1977.

In dezelfde tijdspanne van 12 jaar is de jaarlijkse kohorte van nieuw gediplomeerde academici in Vlaanderen verdrievoudigd.

Bovendien valt er te noteren dat op een algemeen totaal van 86.782 eenheden er 10.396 studenten van vreemde nationaliteit waren ingeschreven, zijnde 11,98 % of ongeveer één vreemdeling op negen studenten. Daarbij vertegenwoordigen de vreemde studenten taalkundig bekeken, 18,6 % van de totale franstalige studentenbevolking, terwijl ze slechts voor 4,9 % tussenkomen in de Vlaamse studentenaantal-

len. Het is bijzonder interessant deze cijfers te vergelijken met het percent buitenlandse studenten in de ons omringende geïndustrialiseerde landen: Groot-Brittannië 11,5 %, Frankrijk 9,5 %, Duitse Bondsrepubliek 6,4 %, Denemarken 1,8 % en Nederland 1,7 %.

Een ander belangrijk feit is de uitgesproken voorkeur van de Vlaamse student voor de goedkopere studierichtingen, met name de mens-wetenschappen, terwijl de franstalige studenten eerder dure studierichtingen kiezen zoals de wetenschappen en de geneeskunde. Dientengevolge halen de Frans sprekenden in de medische studies een meerderheid van 53,24 % waar ze in feite van de Belgische studentenpopulatie slechts 47,27 % uitmaken. Aldus behoren in de ULB drie op de tien studenten van Belgische nationaliteit tot de fakulteit geneeskunde. Aan diezelfde fakulteit zijn er ook 1.267 studenten van vreemde nationaliteit ingeschreven, wat meer is dan de hele medische fakulteit van de VUB en meteen 33,27 % uitmaakt van de reeds dichtbevolkte ULB-fakulteit geneeskunde.

Dank zij haar 655 buitenlanders is de medische fakulteit van de UCL zelfs de grootste van het land: 4008 studenten in de medicijnen tegen 3353 voor de KUL en 2125 voor de RUG.

Eén op de drie vreemde studenten willen in ons land dokter of tandarts worden en bijna de helft van deze vreemdelingen (46,36 %) komt uit Europa zelf. Het is dus ten eerste de vraag of het sociaal verantwoord blijft, dat wij een toevluchtsoord zijn voor de studenten uit gegoede milieus van de naburige landen, waar studiebeperkingen zoals numerus clausus heersen.

De aanwezigheid aan onze universiteiten van ruim 11.000 buitenlanders van wie de helft voor rekening van het ABOS, trekt de financiering van de universitaire instellingen volledig krom. Terecht noemen de Vlaamse universiteiten zich, bij monde van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) de slachtoffers van een establishment.

Inderdaad, voor de spits van zijn onderwijspiramide krijgt Vlaanderen op dit ogenblik **1 miljard 743 miljoen te weinig**. Hoezeer ook de Vlaamse universitaire instellingen hun gelden nuttig en functioneel besteden, het onrecht blijkt nog sterker uit de onderstaande cijfertabel inzake de uitrusting van de Belgische universitaire rekencentra in 1976.

TABEL : Uitrusting der Belgische universitaire rekencentra in 1976.

Instelling	Aantal studenten per 1.2.1976	Budget 1976 (in miljoen fr.)	Kostprijs per student (in frank)	Geheugen-capaciteit (in Kbytes)	% van de totale geheugen-capaciteit
UITSLUITEND NEDERLANDSTALIGE REKENCENTRA					
K.U.L.	17.390	50,8	2.921	3.000	27,8 %
R.U.G.	11.119	35,5	3.192	384	3,6 %
U.A.	4.749	13,45	2.832	224	2,1 %
{ RUCA	1.180 (*)	2,45	2.076	32	0,3 %
{ UFSIA	2.292 (*)	7	3.054	64	0,6 %
{ UIA	1.229 (*)	4	3.255	128	1,2 %
	33.258	99,75	2.999	3.608	33,5 %
(*) cijfers per 1.2.1977					
„TWEETALIGE” REKENCENTRA					
V.U.B./U.L.B.	13.041	50	3.834	1.440	13,4 %
K.M.S./E.R.M.	—	12,2	—	128	1,2 %
		62,6		1.568	14,6 %
UITSLUITEND FRANSTALIGE REKENCENTRA					
U.C.L.	12.626	75	5.940	2.000	18,5 %
U.E. Liège	7.525	97,7	12.983	1.536	14,3 %
FNDP-Namur	2.502	17,9	7.154	640	6 %
FSAE-Gembloux	332	4	12.048	72	0,5 %
U. Mons	2.000	49,64	24.820	1.344	12,5 %
{ FPM	479	14	29.227	144	1,3 %
{ FUCAM	518	11,5	22.200	192	1,8 %
{ UEM	1.003	24,14	24.068	1.008	9,4 %
	24.985	244,24	9.775	5.592	51,9 %

In deze tabel worden voor elke universitaire instelling die voor haar rekencentrum over een computer-uitrusting beschikt, naast elkaar de studentenaantallen per 1 februari 1976, het budget 1976 voor het rekencentrum en de hieruit berekende kostprijs per student vermeld. Tevens wordt daarnaast ook de geheugen-capaciteit van elk rekencentrum aangegeven (in kilobytes geheugeneenheden) naast het procentueel aandeel in de totale geheugenkapaciteit van alle

universitaire instellingen van het land. Dit totaal bedraagt 10.768 kilobytes, hetgeen overeenkomt met een globaal budget van ruim vierhonderd miljoen (406.190.000,— F).

In de tabel worden de rekencentra ingedeeld in „uitsluitend nederlandstalige” (KUL, RUG en UA, bestaande uit RUCA, UFSIA en UIA), in „uitsluitend franstalige” (UCL, U.E.Liège, FNDP-Namur, FSAE-Gembloux en de drie universitaire instellingen in

Mons : FPM, FUCAM en UEM), en in „tweetalige” rekencentra (VUB en ULB die een rekencentrum gemeenschappelijk beheren, en de Koninklijke Militaire School).

Onmiddellijk valt op dat de „uitsluitend nederlandsstalige” instellingen slechts één vierde van het totaal budget voor één derde van de computerkapaciteit toegewezen krijgen, terwijl de „uitsluitend fransstalige” worden bedeed met 60 % van de budgetten en met meer dan de helft van de geheugenkapaciteit. Voor de „uitsluitend nederlandstalige” instellingen bedraagt de gemiddelde kostprijs van het rekencentrum per student 2,999,- frank en verschilt weinig tussen de universiteiten onderling.

Voor de „uitsluitend franstalige” instellingen bedraagt die gemiddelde kostprijs ruim 9.775,- frank met opvallende verschillen tussen de instellingen. De franstalige rekencentra zijn niet alleen meer dan drie maal duurder dan de nederlandstalige, maar

franstalig België beschikt in de „universiteitsstad” Mons bovendien over een uitzonderlijke rekenkapaciteit, die **meer dan dubbel zo groot** is als deze van de RUG, RUCA, UFSIA en UIA samen. De kostprijs per student van de rekencentra in Mons ligt niet alleen **acht maal** hoger dan de gemiddelde kostprijs in de Vlaamse instellingen, de berekeningen in de „Faculté Polytechnique de Mons” (FPM) vallen ook **tien maal** duurder uit dan deze in de KUL.

Moet het nog worden herhaald dat reeds sinds 1974 in de sektor van de overheidsbestedingen, waartoe het universitair onderwijs dan toch behoort, voortdurend over bezuinigen wordt gesproken. Maken de Nederlanders zich niet terecht vrolijk over „die malle Belgen” ?

Erger dan deze verkwisting is echter het onrecht. Hoelang nog gaan onze Vlaamse bewindslieden de Vlaamse gemeenschap laten parasiteren ? Wat is het dat hen ontbreekt ? De bekwaamheid, de moed of beide ? Arm, rijk Vlaanderen.

INDUSTRIEEL, VAKMAN, DOE-HET-ZELVER, HUISVROUW

U MOET ONS KENNEN, WANT OOK VOOR U HEBBEN WIJ IETS: EN WAT ?

Een prachtige planning- of verjaardags-KALENDER 1980... en dan nog voor niets !

Jazeker, GRATIS, en zo veel als U wil, af te halen in onze verhuurcentra

KORTRIJK
Doorniksesteenweg 17
056-212113

IZEGEM
Baronstraat 88
051-300278

GENT OOSTAKKER
Goedlevenstraat 179
091-283603

Maar wij bezitten ook centra te Antwerpen, Hasselt en Bierges...

Hebt U een probleem ? Geef ons een seintje, **WIJ VERHUREN PRAKTISCH ALLES AAN IEDEREEN**
en wel **PER DAG PER WEEK of PER MAAND**
voor uw werk, bouw, onderhoud, hobby, tuin, sport, vrije tijd, enz...

FEESTREDE WILLEM DE MEYER-VIERING

Te ANTWERPEN in de HANDELSBEURS op ZONDAG 4 NOVEMBER 1979

door Kanunnik Herman-Emiel MERTENS, Gewoon hoogleraar K.U.L.

Het is onze jubilerende Willem de Meyer zelf die mij heeft verzocht hier op deze viering – zijn 'wens-concert' – het woord te voeren. Ik doe het van harte. Als flamingant is het mij steeds een lust de 'ware' groten van mijn volk te huldigen: zij die met de jaren wijzer en ook trouwer worden. Ik ben echt blij dat ik vandaag vertolken mag de dank van alle bewuste Vlamingen, in het bijzonder van alle aanwezigen hier in deze Antwerpse Handelsbeurs waar in 1933 het eerste Vlaams nationaal zangfeest heeft plaats bevonden. De dank aan de bard van Vlaanderen. En aan wie ons vraagt 'wat is een bard?' antwoorden wij: een bard, dat is zo iets als Willem De Meyer. Het voorbeeld is de definitie.

Er is echter nog een tweede reden waarom ik zo graag dit hulde-adres uitspreek. Hoewel van zeer persoonlijke aard wil ik ze toch verklappen. Willem en ik zijn zowat van gelijke afkomst. Onze vaders hielden van orde, tucht en hard werken, en zijn beide schoolmeester geweest te Willebroek. Maar mijn vader dankte zijn roeping aan vader Frans De Meyer, zijn onderwijzer over wie ik hem steeds met eerbied en erkentelijkheid heb horen spreken. Een mens is blijvend zoveel dank verschuldigd aan zijn eigen welige thuis. Daarom mag deze feestrede ook de bijklank krijgen van een piëteitsvol herdenken van hen die ons zijn voorgedaan, die de proloog schreven van ons levensverhaal en de vaak hoorbare ondertoon van ons levenslied componeerden.

Het levensverhaal van Willem de Meyer is boeiend want het raakt en doorkruist zo menigmaal dat van vele anderen, kleine luiden zowel als grote namen. Men heeft het herhaaldelijk gezegd en geschreven: Willem de Meyer is een brok Vlaamse Beweging, een omvangrijk en apart hoofdstuk in de geschiedenis van ons volk. Maar het is juist te zeggen: geen apart hoofdstuk, doch de optrekende boventoon van een halve eeuw Vlaamse geschiedenis, de begeleidend melodie van een lange, verbeterde, en soms ontgoochelende strijd. Het levenslied van de zanger in weer en wind, bij lage tij en vloed, van de koene bard dié jong en oud meetrekt en als een klokke beiert: kop omhoog en zingen! Wie herinnert er zich niet hoe hij in '45-'46, ten tijde dat men voor minder dan een marslied in de Belgische bak kon vliegen, vanaf de grote universiteitsaula door de straten van Leuven trok en vandaar door het gehavende en ontredderde Vlaanderen, met zijn accordeon en het nieuwe trekkerslied: „Trek aan de riemen! wij varen! flink op de maat van een lied, klieft onze boot door de baren, weg alle zorg en verdriet!”, de tekst van scoutsaalmoezenier Karel Dockx op muziek van Armand Preud'homme, onze sympathieke

componist die we ook dit jaar in de bloemen mochten zetten.

Bij een jubileumtoespraak hoort nu eenmaal een biografische schets. Willem de Meyer is geboren te Mechelen op 23 december 1899, dus bij de eeuwwende, hetzelfde jaar als Flor Grammens die de stenen muren leerde roepen wat Willem de Meyer de harten leerde zingen. Tot zijn acht jaar woonde Willem te Willebroek waar zijn vader onderwijzer was. Toen deze inspekteur was geworden, verhuisde het gezin naar Borgerhout. In de T.V.-uitzending 'Ten huize van' heeft Willem zijn vader getekend als „de man van tucht, maar de eerlijkste mens die er ooit geleefd heeft. De zin voor tucht heb ik van hem en het is dezelfde tucht die ik wil toepassen in de kringen waar ik kom.” Zijn moeder was anders: „een fijne, zachte, schone vrouw die haar kinderen beschermde tegen de pedagoog, die soms te streng was. Van moeder heb ik het gemoed: ze kon mooi zingen, lachen en meevoelen.” Het getuigenis klinkt als de vertaling van des dichters woord: „vom Vater hab' ich die Statur des Lebens ernst zu führen, vom Mütterchen die Frohnatur und Lust zum fabulieren.” Lust om te zingen. „Zijn leven is zonder onderbreking gedrenkt in en door het lied” zo getuigde oud-minister professor Alfons Verbist tien jaar geleden.

Na het lager onderwijs thuis bij vader Frans de Meyer, de inspekteur die van het recht zijn kinderen zelf te onderrichten, gebruik maakte, studeerde Willem voor onderwijzer aan de normaalschool te Mechelen, waar hij harmonium leerde spelen bij Alfons Verbist. Zijn diploma behaalde hij te Lier waar de toenmalige directeur Antoon Thiry zijn vlaamsgezindheid nog aanwakkerde. Nadien behaalde hij nog een diploma als opvoeder van achterlijke kinderen en te Brussel werd hem als eerste Vlaamse kandidaat een muziekdiploma afgeleverd door de centrale examencommissie.

Willem de Meyer is eigenlijk een rare, een wondere man. Hij, de rasechte Vlaming is met een Walin getrouwd. En hij is er nooit verlegen om geweest. Weet U waarom niet? Wel, ik vermoed omdat Joséphine Hubeaux, minder plechtig 'ons Fientje', altijd zo fier geweest is op hare en onze Willem! Lambert Swerts heeft het zelfs uitdrukkelijk vermeldt in de *Encyclopedie van de Vlaamse Beweging* dat zij „zijn Vlaams ideaal geestdriftig deelde”. Van zingende harten gesproken! Willem was als jonge werkloze onderwijzer om den brode uitgeweken naar La Louvière (hij was zoals zijn vader afgedankt in 1918). Daar heeft hij op een mooie dag tegen een mooie Walin het woord van zijn grootvader, de pauselijke zoeaaf, herhaald 'qui

m'aime me suive' en alle wegen leiden naar Vlaanderen voor wie de taal van het volk wil leren. Zij deed het. Mevrouw, wij danken U zo innig.

Het verhaal van Willem de Meyer is echter niet alleen dat van zijn gezin, waar hij op adem komt en zijn tederste liefde geeft. Zijn leven is ook zijn werk. Na La Louvière kwam de jodenschool in de Lange Leemstraat te Antwerpen, en vanaf 1927 was het het buitengewoon onderwijs aan de gemeenteschool te Borgerhout. En dan is zijn leven stilaan de definitieve wending gaan nemen: in dienst van het Vlaamse volkslied. Eerst in de Borgerhoutse kring 'Kunst en Vermaak', later in het VNZ (Vlaams Nationaal Zangverbond), nu omgedoopt tot ANZ. Zijn bestaan is verstrengeld met dat van het zangverbond, van de dagen van het Vlaamse lied, van de Europeade. Zijn leven is één zangstonde van de Noordzeekust tot aan de Maaskant, en ooit ging hij op tournee in Canada en de Verenigde Staten en in Zuid-Afrika als de wereldtroebadoer van het Vlaamse lied. Zijn dagboek is één reisverhaal en blijkbaar is hij overal spoedig thuis want niet alleen zingt hij overal waar hij komt, maar ontdekken de mensen al zingend op de maat van zijn aanstekelijk lied hun dieper zelf, hun echte thuis.

Laat de poëten hun heerlijkste verzen dichten, laat de musici hun bekoorlijkste melodieën schrijven, Willem, de onvermoeibare, immer geestdriftige troebadoer zal hun lied wel aan de man brengen. Want er zijn niet alleen de talloze zangavonden – het zijn er ooit eens 321 op één jaar geweest –, er zijn ook de vele publikaties van liederbundels en van geschreven bijdragen, er zijn ook de vele zangfeesten en dagen van het Vlaamse lied, er zijn ook de 37 radioconcerten (in de goede tijd van Jan Boon!). Zijn volle tijd, zijn beste krachten zijn eraan besteed. Met hart en ziel. De geschiedenis van het Vlaamse lied dat door hem 'kruipt waar het niet gaan kan', is goeddeels 'zijn' levensverhaal. Op de bladzijden van deze levensgeschiedenis wemelt het van grote Vlaamse namen: Peter Benoit, zijn patroonheilige, Jef van Hoof, Emiel Hullebroeck die hij erkent als zijn geestelijke vader, Gaston Feremans, Jef Tinel, Ignace De Sutter, Renaat Veremans, Lodewijk de Vocht, Wies Pee, Arthur Meulemans, Maurits Veremans en zovele andere Vlaamse componisten om natuurlijk Armand Preudhomme zijn goede vriend niet te vergeten, daarnaast de namen van zovele tekstschrijvers en letterkundigen, de talloze aan wie hij graag zijn dank uitspreekt zoals Jan Boon en Alfons Verbist, en zijn intieme vrienden zoals Karel Peeters met wie hij het VNZ oprichtte en Mon de Clopper, de voorzitter van de Vlaamse Volkskunstbeweging en het Europeadekomitee. Het Vlaamse volkslied: dat is het doel en de samenvatting van zijn hele leven. Zijn bestaan is één en al lied, volks, Vlaams.

– *Lied.* Bovenaan dit lieder-rijk bestaan prijkt de spreuk van Berten Rodenbach 'begeestere 't lied de werkzaamheid uws levens'. Waarom zingen? – eigenlijk is er slechts één afdoend antwoord, en het lijkt misschien

geen antwoord. Waarom zingen? – Daarom. Zingen is immers een doel op zich. Zingen omdat het ons lust, omdat wij het niet laten kunnen. Is de taal naar het woord van Martin Heidegger 'het huis waarin wij wonen', het lied is de gezellige thuis waarin wij verbeterd aan onszelf worden teruggeschonken. De mens is een zingend wezen; de 'homo sapiens et ludens' is ook de 'homo cantans'. Zingen maakt het leven anders, is dubbel leven. Dat wordt niet bewezen, dat wordt alleen ervaren. Het lied verdubbelt de vreugde en beheerst het verdriet. „He tames his grief that fetters it in verses” schreef de Engelse dichter John Donne. Ook het lied kluistert ons verdriet. Op de vraag van de betreurde Joos Florquin „waarom wil u de mensen per se leren zingen?” antwoordde Willem De Meyer: „omdat zingen dubbel spreken is. Mag ik met een citaat van Verbist antwoorden: wat met redenen niet kan bereikt worden, zal door de muziek met diepe aangrijpingskracht in het gemoed gestort worden”. Muziek verzacht niet alleen de zeden, maar maakt het bestaan ook meer genietbaar. Alleen aan de zingende mens openbaart het alledaagse grauwe bestaan zijn veel kleurige klank en zijn betoverende melodie. In onze moderne wereld van dorre zakelijkheid, kille techniek, verbeelding dodende luxe, heeft Willem de Meyer

Ook voor vrije beroepen biedt de
Drukkerij Strobbe pvba te Izegem
een volledige keus

Formulieren van algemene aard
Beroepsgerichte formulieren
Ontvangstbewijzen
Dagboeken
Kaartsystemen
Buro-accessoires
Enveloppen
Klassement

(051) 30 23 4

Kasteelstraat 1 - 8700 Izegem

op een aanstekelijke wijze zijn blijde boodschap uitgezongen van zowel stille vreugde om een intens geluk als uitbundige strijdvaardigheid voor hoge idealen. Zoals een Ernest Claes en een Felix Timmermans, heeft hij op zijn manier aan zijn volk geleerd „hoe goedkoop het op een werkdag zondag zijn kan” (B. Verhoeven). Dat is ook maatschappijkritiek. Een doeltreffende contestatie van de bestaande wereld, gewekt uit de droom van een betere toekomst. Zangers zijn als dichters van wie Ward Hermans schrijft: „dichters dromen de wereld, schurken maken ze”.

– *Volkslied*. Het is zijn constante ambitie geweest het groepslied te bevorderen. Allemaal samen! Het lied te brengen van het volk, voor het volk, aan het volk is zijn ideaal. De Meyer is een sociaal man, een volksmens. Naar alle leeftijden, naar alle klassen gaat hij. Duizenden malen is hij opgetreden voor legereenheden, Davidsfondsafdelingen, vrouwengilden, jeugdgroepen, kringen allerhande; in scholen, kazernen, jeugdkampen, bejaarden-tehuizen. Bij de jeugd vooral voelt hij zich in zijn element. Zingende jeugd, zingend volk, zo luidt zijn parool. In hem leeft de onderwijzer voort, en zelfs de inspekteur zangonderwijs die hij gedurende de oorlogsjaren is geweest. Hij slaagt erin de ruwe schors van de soldaat te doorprikken en hem aan het zingen te krijgen; hij kan gehandicapten en zieken al zingend hun leed doen vergeten; hij haalt de bejaarden uit hun eenzaamheid en laat ze wiegend hun heimwee en verlangen uitgalmen. Bij alles wat ik van en over hem weet, meen ik te mogen zeggen dat zijn hart vooral openstaat voor kinderen en gehandicapten. Om hemzelf te citeren: „de diepste goedsaandoeningen die ik in mijn veelbewogen leven midden de jeugd en de volksklas kende, waren de ogenblikken dat zingende moeders met hun zorgenkinderen op de schoot in groot getal de volkszangronde meemaakten en voor 't eerst de tover- en therapeutische krachten van moeders lied op 't zorgenwichtje mochten vaststellen”.

Hij heeft een goed hart. Hij is zo gevoelig. Hij kan wenen van verdriet en ook van vreugde. Een paar weken geleden kwam ik bij hem op bezoek, in de late voormiddag. Hij ontving mij lachend en schertsend, zoals gewoonlijk, maar bekende: „daarstraks heb ik zitten wenen lijk een kind”. Waarom? – „wel om wat er gisteren is gebeurd, wat ik heb mogen meemaken, in Mol, bij de officiële viering van Armand Preud'homme. Twaalf honderd kinderen in de ronde, dan de poppestoet en nadien de voorstelling in het Rex-theater met de briljante feestrede door Clem De Ridder”. Hij was er zo over opgetogen en geraakte er maar niet over uitgepraat. Hij kan zo vol zijn van iets dat zijn hart er wenend en zingend van overloopt.

– *Het Vlaamse volkslied*. Willem de Meyer is in de eerste plaats een cultuurflamingant. Hugo Verriest's wekroep indachtig 'dat volk moet herleven!' heeft hij zich dag na

dag ingezet, opdat zijn volk levenslustiger zou worden, al zingend 't vrije lied. 'Zingen verenigt de harten en maakt van gedachten krachten' (Cyriel Verschaeve). En was Peter Benoit niet, naar het woord van zijn biograaf Herman Baccaert, 'de kampioen van de nationale gedachte'?

Natuurlijk het lied kan ook in slaap wiegen, het kan bedwelmend opium zijn. Zelfs strijdlieparen kunnen een vlucht zijn uit de barre onrechtsituatie naar de ijle troost van de romantiek. Maar het kan ook omgekeerd zijn: een efficiënt opwekmiddel, een bindmiddel met de traditie die de nieuwe verwachtingshorizonten oproept. Denk aan de neger-slaven in Amerika die hun vrijheid, hun taal en hun cultuur kwijtspeelden en alleen in hun dansen en liederen – hun spirituals – zichzelf konden uitleven, hun diepste gebondenheden bevestigen en kracht putten voor hun emancipatiestrijd. Dans en muziek vormen een levensnoodzakelijk expressiemiddel voor een volk dat gedwongen wordt de taal te spreken van zijn verdrukker, 'a supporting and synthesizing system', een dragende en zingende grondstructuur van een volk.

Willem, blijf ons wakker zingen, want wij zijn maar tweede-rangsburgers in dit hatelijke land van het gerecht met twee maten en twee gewichten, waar de leuze geldt 'nooit geen amnestie!'; dit land van de 'Happartheid' met een regering die de Vlamingen nog meer ontgoochelt dan de vorige. Wij zijn maar tweede-rangsburgers en we zijn er ons helaas maar half van bewust. Is het in dit land sinds honderdvijftig jaar ooit anders geweest? Blijft Vlaanderen niet zoals tevoren de eisende partij zowel te Komen als in het bedreigde Voeren waar wij in eigen huis, op eigen bodem de baas niet mogen zijn? Als het F.D.F. en andere Coburgers hun muiterij van 1830 gaan herdenken in 1980 dan doen wij niet mee, maar zullen wij het jaar uitroepen van Guido Gezelle, geboren in 1830 en van Albrecht Rodenbach, gestorven in 1880. Dat zal ons alternatief zijn. Willem, help ons dit alternatief zingend voor te bereiden en zingend uit te voeren. Blijf zingen, blijf voorzingen, trek ons mee.

Onze Noorderburen vereren hun Willem, de Zwijger, wij viëren onze Willem, de Zanger, die 'vleide geen groten der wereld, wat schoon was en recht, joeg zijn boezem in brand'. Leef nog lang en hou ons allen jong, levenslustig, strijdvaardig, volks, Vlaams, Diets. En dankbaar zullen wij met U zingen, ijveren voor het Vlaamse volkslied, dat zo bespottelijk zelden te beluisteren valt op onze nationale en gewestelijke zenders (wanneer levert onze BRT eens wat minder kitch, wat minder exotisch lwaai, en wat meer echte kunst, ook van eigen bodem?). Onze dank Willem, klinkt als een belofte: wij zullen ijveren in onze zangkoren, in onze verenigingen allerhande, bij radio en T.V., voor het lied van Uw hart, het Vlaamse volkslied. Dat het toekomst krijgt! Dan zullen velen vaak aan U denken prevelend, – de parafraze weze toegelaten: 'Lied van mijn bard, 't zal U altijd horen uit alle dalen der herinnering'. Misschien ietwat ontroerd, in ieder geval dankbaar en hoopvol.

GOUW WEST-VLAANDEREN

AFDELING BRUGGE-OOSTKUST-HOUTLAND

DAGELIJKS BESTUUR

Ferre MOLLET, lic. Germ. fil.
V. DESMET, ir.-arch.
D. GLAS, dr. jur.
R. VANHAVERBEKE, ap.
J. M. GHYSELS, h.-ir.
D. CLEPPE, dr. med.
R. DEVRIENDT, dr. jur.
J. CROMHEECKE, dr. jur.

ADVIESKOMITEE

H. ANECA, lic. gesch., D. BODDEZ, dr. vet., L. DECORTE,
lic. germ., F. GIJSEL, lic. h.f.w., J. LAMPAERT, dr. med.,
F. MOEYKENS, dr. jur., G. PATTYN, dr. med., R. REYNAERT,
dr. jur., G. STEEL, lic. sch., H. VANDECNOCKE, ap., A.
VANSEVEREN, dr. jur., V. VAN DEN BON, dr. med., V.
VERMEERSCH, dr. kunstgesch., J. VOGELS, tandarts, Olga
WARDENIER, lic. h.t.w.

SEKRETARIAAT

Gentpoortstraat 5, 8000 Brugge – tel. 050-331982

VERDER PROGRAMMA 1979-1980

Maandag 10 december: In samenwerking met BENEV, prof. R. Vandeputte over monetaire aangelegenheden.

Zaterdag 26 januari: Gala-avond in Ter Poel naar aanleiding van het tienjarig bestaan van de V.V.A.-afdeling.

Vrijdag 15 februari: De Heer De Feyter (V.E.V.) over voor- en nadelen van fiskale autonomie.

Vrijdag in maart: Prof. dr. Et. Vermeersch over hedendaagse stromingen in de wijsbegeerte.

Zondag 20 april: Orgeltocht, d.i. kennismaking met enkele orgels (Watervliet, Zuienkerke, Vivenkapelle) onder leiding van R. Lambert, besloten met pannekoekmaal.

Zaterdag en zondag 10-11 mei: Tweedaagse uitstap naar Frankrijk (o.a. bezoek aan Reims).

Tevens **iedere eerste donderdag** van de maand, vanaf 20.15 u. in 't Kapucientje, Westmeers 72 : gezellige avond met of zonder spreker.

AFDELING KORTRIJK

BESTUURSLEDEN

Frans BALLEGEER, lic. Germ. fil.
Jef COORNAERT, ap.
Josiane CROENE, kand. klas. fil.
André DEQUA, dr. med.
Rik HONORÉ, lic. recht.
Jef MARIËN, lic. econ.
Jaak STICHELBAUT, tandarts
André VAN LERBERGHE, dr. med.
Ignace VANNESTE, ir.
Henri VERGOTE, dr. jur.
Bob VLIEGHE, lic. econ.

STICHTENDE LEDEN EN RAADSLEDEN

Raf. DE BIE, ir.
Karel GODDEERIS, dr. med.
Albert LEURIDAN, dr. jur.
Gaby PIETERS, dr. med.
Geo PIL, ir.

SEKRETARIAAT

St.-Martens-Latemlaan 18, 8500 Kortrijk – tel. 056-211877

OPENING AKADEMIEJAAR

Op dinsdag 16 oktober jl. had de openingszitting van het academiejaar 1979-1980 V.V.A.-Kortrijk plaats in het hotel Broel.

In zijn inleiding loofde Dr. A. Van Lerberghe, algemeen voorzitter, de gastspreker Mgr. G. Maertens voor zijn inspanning om de universitaire instelling van Kortrijk te integreren in de stedelijke leefgemeenschap.

Mgr. Maertens, rektor K.U.L.A.K., plaatste het probleem „Ethiek en Politiek” in een historisch perspectief. Uitgaande van Plato, over de Franse Revolutie en de huidige economisch en sociaal bepaalde politiek, ging hij op zoek naar de grondbeginselen die de politikus tot leidraad moeten dienen. Meer in het bijzonder besprak hij de verhouding tussen het beleven van een filosofische overtuiging en het vastleggen van een politieke gedragslijn. Aansluitend behandelde hij in dit licht de huidige presidentiële moeilijkheden in de U.S.A.

Door de talrijk opgekomen leden werd nog lang, samen met Mgr. Maertens, nagekaart over dit belangwekkend en universeel probleem.

VERDER PROGRAMMA 1979-1980

Dinsdag 13 november : Spreker : ir. Maddens, doctor in de geschiedenis : „De gevolgen van de godsdienstoorlogen (1580-1609) voor onze streek”.

Dinsdag 18 december : Spreker : inspekteur Ryserhove : „De wrede moorden van Beernem”.

Donderdag 24 januari : Spreker : lt. kol. Herman Candries, voorzitter van „De orde van den Prince” : „België en de Navo : betekenis voor de ekonomie in Vlaanderen”.

Donderdag 7 februari : Spreker : dr. kunsthist. R. Marynissen, Koninklijk Instituut voor Kunstpatrimonium, departementshoofd konservatie : „Bescherming tegen kunstvervalsing”.

Mei : Groepsdeelname aan het Festival van Vlaanderen, Kortrijk.

Einde mei : Toeristische autozoektocht.

Juni : Wandeltocht in de Vlaamse Ardennen.

Juli : Familiefietstocht.

AFDELING ROESLARE-IZEGEM-TIELT

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter : Marc DONCK, dr. med.

Pro-voorzitters : Gaby D'HOOGHE, dr. jur.

Pol VEREENOGHE, h. ir.

Penningmeester : Flor BREEMERSCH, lb. ir.

SEKRETARIS : Karel RYCKEWAERT, lic. h. & f. wet.

Verslaggeefster : Françoise STROBBE-STAESSENS, lic. gesch.

ORGANISATOREN

Marc BEHAEGEL, lic. fin. wet.

Johan DUCHEYNE, lic. pol. & soc. wet.

Pierre PAUWELS, ir.

Michael STROBBE, lic. recht.

Frans VERCAMER, lic. h. & f. wet.

VERGADERINGSUITSLAGEN

Onze reeks natuurwandelingen aan de Vlaamse kust werd op **zaterdag 22 september** hervat onder de vorm van een gezinswandeling geleid door natuurgids mejuffrouw Gerarda Note. Deze wandeling had plaats in het reservaat „De Doornpanne”, een 125 ha groot beschermd natuurgebied tussen Koksijde en Oostduinkerke. De gids wees ons op planten en

vogels, vertelde ons hoe bepaalde zeldzame planten zich hier nog kunnen handhaven en even zeldzame vogels hier ook hun broedplaatsen kiezen. Het weer was prachtig en de belangstelling groot. Na afloop trok onze groep per auto naar Meli te Adinkerke waar een uitgebreid Breugeliaans koud buffet klaar stond om de hongerige wandelaars méér dan tevreden te stellen.

Met een bijzonder interessante **spreekbeurt** van de Heer Daniel Coens, staatssecretaris voor het Vlaamse gewest, over „Huisvesting en sociaal woningbeleid” openden wij plechtig ons academisch jaar op **vrijdag 19 oktober**. De huisvesting is een belangrijk aspect van het sociale beleid. Een eigen woning verwerven is fundamenteel voor de zelfrealisatie van onze Vlaamse mensen en voor dit geluk hebben ze traditioneel zeer veel over. Daarom moet een van de belangrijkste doelstellingen van het beleid zijn, de mensen een kans te geven een woning met comfort te betrekken tegen matige huur- of koopprijzen. Met het woonbestand in Vlaanderen is het echter droevig gesteld en vele woningen zijn functioneel niet in orde. Reeds in 1975 werd vooropgesteld dat het woningbeleid regionaal moet worden gezien. De staatssecretaris wil een beleid dat kan antwoorden op de steeds veranderende noden en situaties. Hij wil de eigendomsverwerving stimuleren door toekennen van bouwpremies, aankooppremies, leningen en tussenkomst in de infrastrukturen zoals wegen en riolering. Graag zou hij deze staatssteun nog vergroten, maar gezien de slechte economische en financiële toestand, kan daar voorlopig niet veel aan worden gedaan. Ook moet de vernieuwende bouw worden aangemoedigd om niet meer ruimte te verslinden dan nodig is, zoniet wordt Vlaanderen slechts één grote stad. In dit opzicht kan het slopen van krotten met eventuele slooptoelage en het saneren van ongezonde woningen met eventuele saneringspremie veel verbetering brengen. In elk geval dient de grondspeculatie te worden veroordeeld, die door het opjagen van de prijzen aan meer en meer individuen belet een eigen stuk grond te verwerven. Dientengevolge dreigen onze Vlaamse mensen flatbewoners te worden en in een ongunstig psychisch sociaal klimaat terecht te komen, iets wat wij volgens de Heer Coens ten allen prijze moeten tegengaan. De woningwijze is immers van dominant belang in het totale gedrag van de mens. Zo het een droombeeld kan worden genoemd ieder gezin, iedere zieke, gehandicapte of bejaarde in een aangepaste comfortabele woning te brengen, dan moet het toch

in elk geval aldus staatssecretaris Coens, onze overtuigde doelstelling blijven.

Na de causerie was er een openingsreceptie waar de aanwezigen konden beschikken over een rode Loire-wijn om te drinken op het verder weslagen van het werkjaar 1979-1980 van onze afdeling.

Françoise Strobbe-Staessens

VERDER PROGRAMMA 1979-1980

Vrijdag 16 november : Architecten-stedebouwkundigen W. Desimpelaere en I. Deboutte van Groep Planning belichten met woord en beeld „Architectuur in deze tijd”.

Vrijdag 14 december : Kaas- en wijnavond. Mw. Mieke Vanden Berghe brengt ons poëzie in het woord.

Zondag 6 januari : Wij begroeten een nieuw decennium in een nieuwjaarsreceptie.

Vrijdag 15 februari : Michiel Vandekerckhove, dr. jur. en oud-rechter belicht voor ons „De Waalse beweging”.

Vrijdag 21 maart : Hugo Brutin, lic., kunstkritikus leidt een gespreksavond in over „Eigentijdse kunst”.

Zaterdag 19 april : Geleid bezoek aan Brugges haven „Zeebrugge-Zeehaven”.

Woensdag 30 april : Lentefeest met barbecue en dans in de Salons Chopin, Kuurne.

Zaterdag 17 mei : Wandeling in het bos Ardooieveld, gevolgd door koffietafel en vertelavond door Inspecteur Ryserhove „De wrede moorden van Beernem”.

GOUW OOST-VLAANDEREN

AFDELING GENT

VERVOLG PROGRAMMA 1979-1980

Zaterdag 1 december : St.-Niklaasfeest (voor jong en oud).

Vrijdag 18 januari : Nieuwjaarsreceptie.

Verder nog voorzien : toneelavond, bezoek aan kerncentrale Doel, voordracht over monetaire systemen en gezinszoektocht.

AFDELING LAND VAN WAAS

OVERZICHT VAN DE AKTIVITEITEN 1978-1979

3 maart 1978 te Beveren : Dr. A. Van Wilderode : „Weremeus Buning”.

20 maart 1978 te Lokeren : Andries Van Den Abeele : „Stadsvernieuwing”.

9 september 1978 op Linkeroever Antwerpen : uitstap Dolso en discussiezitting met politici en economen.

3 oktober 1978 te Sint-Niklaas : Tine Ruyschaert : „Het testament van F. Villon”.

20 november 1978 te Beveren : Lucien Boussé : „Objectiviteit in het T.V.-journaal”.

23 maart 1979 te Dendermonde : kaas- en wijnavond met voordracht.

28 april 1979 gezinswandeling te Hamme.

8 mei 1979 te Lokeren : rektor Brugmans : „Europa en de verkiezingen”.

28 september 1979 te Lokeren : concert met het Wase Kamerorkest, 9 uitvoerders en 3 solisten in de kerk van Daknam.

AFDELING MEETJESLAND

VERDER PROGRAMMA 1979-1980

Maandag 3 december : Inspecteur A. Ryserhove : „Spoken en heksenverhalen in Vlaanderen”.

Zaterdag 5 januari : Nieuwjaarsreceptie.

Woensdag 6 februari : De Heer Diericks : „Het Lam Gods”.

Vrijdag 7 maart : Exploratie van natuur- en dierenwereld met de Heer M. Sleen.

Woensdag 16 april : „De Vlaamse film op de korrel” en projectie van een Vlaamse kortfilm (Gejaagd door de winst).

Donderdag 1 mei : Fietstocht.

In de maand juni : Debatavond „Pro en Kontra V.S.O.”.

In de maand juli : Sluiten van dit academiejaar in een gezellig samenzijn rond de barbecue.

GOUW ANTWERPEN

AFDELING MECHELEN

SAMENSTELLING VAN HET NIEUWE AFDELINGS-BESTUUR

Voorzitter :

Frits BASSAERT, lic. Germ. fil.
W. Herreynstraat 25, 2800 Mechelen - tel. 015-411742

Ondervoorzitter :

Mw. A. MAEX-LEMBERTS, lic. Germ. fil.
Leopoldstraat 10, 2800 Mechelen - tel. 015-411477

Sekretaris :

prof. T. VAN AUTENBOER, dr. geologie
Vijverstraat 25, 2800 Mechelen - tel. 015-200355

Hulpsektaris :

E. VERBINNEN, dr. scheikunde
Graaf van Egmontstraat 22, 2800 Mechelen - tel. 015-419434

Penningmeester :

H. VALGAEREN, ir.
Zemstbaan 178, 2800 Mechelen - tel. 015-412908

Afgevaardigde Gouw + Algemene Raad + kontakt centraal sekretariaat :

P. JONGBLOET, lic. tandhk.
Leopoldstraat 50, 2800 Mechelen - tel. 015-411621

Leden :

Jan BASTIJNS, lic. Rom. fil.
H. MERTENS, dr. theol.
M. HELLEBAUT, ir.
M. VERELST, lic. Germ. fil.
A. WILLOCX, lic. scheik.

VERDER PROGRAMMA 1979-1980

Dinsdag 25 september : Spreker : prof. dr. Apostel : „Wetenschap en techniek, waarborg of bedreiging ?” Inleiding : E. Verbinnen.

Zaterdag 29 september : Gezinswandeling : „Verdronken land van Saeftinghe” onder leiding van E. Verbinnen.

Dinsdag 23 oktober : Spreker : prof. dr. H. Declair : „Een nieuwe ijstijd ?” Inleiding : T. Van Autenboer.

Dinsdag 20 november : Spreker : prof. dr. J. Briels : „Zuidnederlandse immigratie in Noord-Nederland (1572-1630)”, in samenwerking met het Willemfonds, inleiding : W. Roggeman.

Dinsdag 18 december : Spreker : ir. E. Stubbe : „Alternatieve energiebronnen”. Inleiding : M. Hellebaut.

Maandag 21 januari : Spreker : dr. P. Jongbloet (Ned.) : „Problematiek rond geboorteregeling”. Inleiding : H. Mertens.

Zaterdag 2 februari : Geleid bezoek aan Sidmar en Gent onder leiding van H. Valgaeren.

Maandag 3 maart : Spreker : dr. M. Commers : „Links terrorisme : een verdediging ?” Inleiding : J. Bastijns.

Vrijdag 21 maart : Etentje met als tafelspreker mr. P. Romain over het ontstaan van de taalgrens.

Maandag 21 april : Spreker : Mw. M. R. Bentein : „Evolutie van de moderne beeldhouwkunst”. Inleiding : A. Willocx.

Maandag 19 mei : Wordt later medegedeeld.

Zaterdag 7 juni : Taptoe.

INLICHTINGEN

Lokaal : Mechels Miniatuurteater, Oude Brusselstraat 10-12, 2800 Mechelen.

Begin : 20.15 u.

Toegang : leden op vertoon van hun lidkaart niet-leden : 100 fr., scholieren en studenten : 50 fr.

Sekretariaat : G. van Egmontstraat 21, 2800 Mechelen tel. 015-419434 of 015-200355.

Bankrekening : 550-3861900-32.

Lidmaatschapsbijdrage :

Erelidkaart : 1000 fr.

Gezinslidkaart : 800 fr. (Het hele gezin kan deelnemen aan alle activiteiten en betaalt de ledenprijs voor uitstappen, enz.).

Individuele lidkaart : 500 fr. (Gezinsleden kunnen toevallig deelnemen aan lezingen of uitstappen doch betalen de niet-ledenprijs).

Afgestudeerden (tot 5e jaar na promotie) : 200 fr.

GOUW BRABANT

AFDELING OOST-BRABANT

WIJZIGING VAN HET BESTUUR

Voorzitter : ir. Jan CONVENT

Ondervoorzitter : lic. Philippe DEPRAETERE

PERSONALIA

OVERLIJDENS

- **Jozef Denorme**, vader van V.V.A.-lid Oostende Hans Denorme, geboren te Veurne op 25.8.1905 en overleden te Brugge op 22.9.1979.
- **Jozef Duverger**, prof. em. R.U.G., lid V.V.A.-Gent, geboren te Sint-Niklaas-Waas op 11.10.1899 en overleden te Sint-Amandsberg (Gent) op 2.8.1979.
- **Urbain Herman**, dr. med., orthopedisch chirurg, 67 jaar, overleden te Kortrijk op 17.10.1979.
- **Denise Lelubre**, echtgenote van notaris Ignace Croquison (Zwevegem), geboren te Gent op 12.4.1931 en overleden te Kortrijk op 1.10.1979.
- **Arthur Mulier**, dr. jur., oud-senator, ere-voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond, geboren te Kortrijk op 26.3.1892 en overleden te Kortrijk op 1.10.1979.
- **Emiel Germaan Valkaert**, dr. med., oud-voorzitter A.K.V.S., gouv Antwerpen, lid V.V.A.-Antwerpen, geboren te Boom op 17.9.1912 en overleden te Hoboken op 22.9.1979.

GEBOORTEN

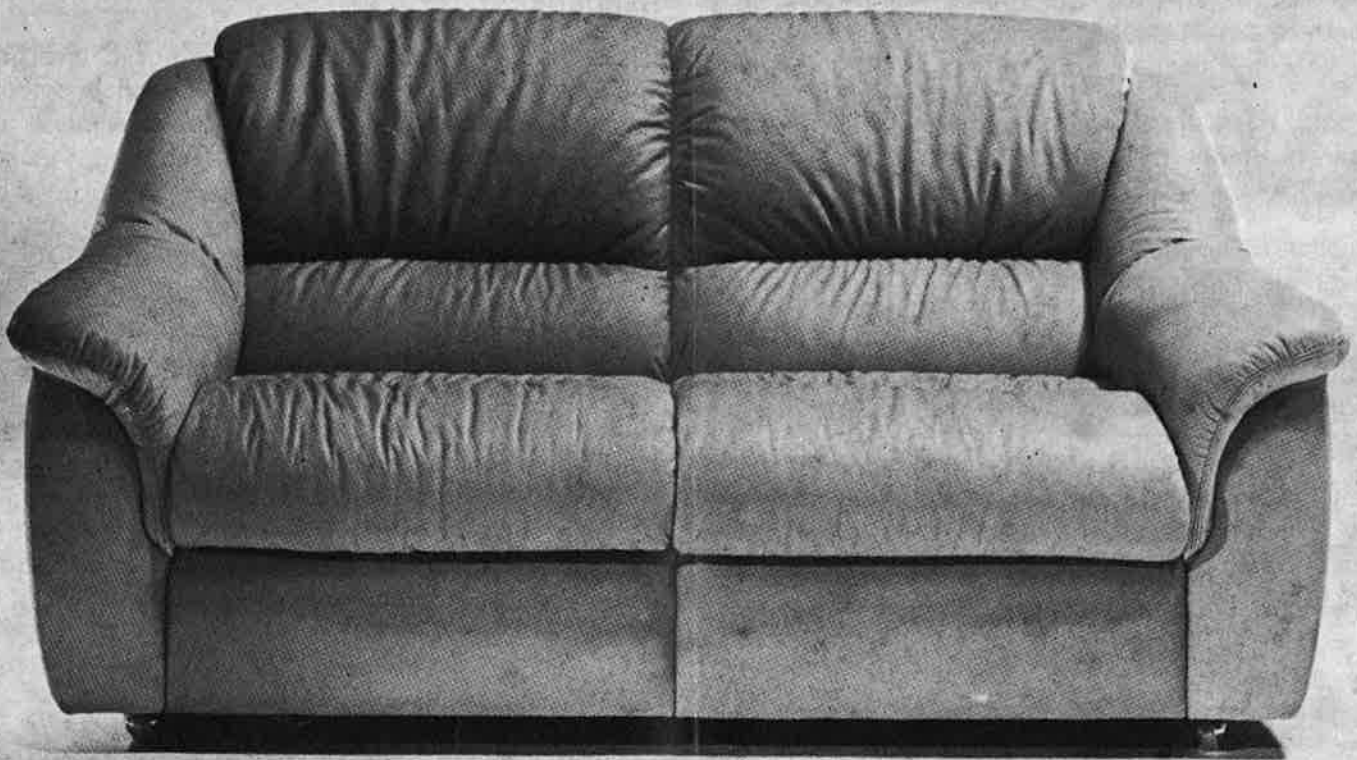
- **Katelijne**, kindje van Hugh en Chris Driessen-Janssen, leden V.V.A.-Limburg, geboren te Heusden-Zolder op 25.9.1979.

HERDENKING

Op zondag 28 oktober 1979 werd bij het nieuwe graf van Staf De Clercq te Asse een herdenkingsplechtigheid gehouden. Hij was overleden tijdens de oorlog op 22 oktober 1942. Op 21 oktober 1944 werd zijn eerste graf op de Kesterheide opgeblazen en geschonden. Enkele getrouwen begroeven hem op een geheime plaats te Leerbeek, op halve diepte boven het graf van een Duitse soldaat. Onlangs bracht de V.M.O. hem over naar een passende rustplaats. Bij de herdenking, ingericht door oude vrienden en medewerkers voerden mr. Jan Brans en mr. Hendrik Borginon het woord. Op de bij die gelegenheid ingezegende gedenkstenen staan de eigen woorden van Staf De Clercq: „Het zal altijd mijn hoogste roem zijn, dat ik mij nimmer laten leiden heb door persoonlijke belangen, doch door de hogere liefde voor, en de trouw aan mijn volk.”

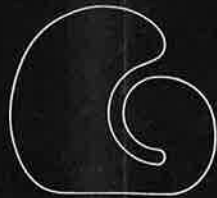
BOLZANO

GERVAN

hedendaags design en comfort in topkwaliteit

verkrijgbaar in elke betere meubelzaak

GERVAN

uit sympathie H.I.R. Pol Vereenoghe